

Sfânta Împărăteasă
Alexandra a Rusiei

SĂ ÎNVĂȚĂM SĂ IUBIM

*Cugetări despre dragoste,
căsătorie și viața
de familie*

Traducere din limba rusă
Ioana Kamata

CUPRINS

PAGINA 6 | SĂ DĂRUIM DRAGOSTE!

PAGINA 22 | DESPRE CĂSĂTORIE ȘI
VIAȚA DE FAMILIE

PAGINA 64 | CUVINTE DE FOLOS,
PAGINI DE JURNAL
1905—1915

PAGINA 94 | GRĂDINA INIMII,
JURNAL DUHOVNICESC

PAGINA 134 | SPINII CARE ÎNFLORESC

DESPRE CĂSĂTORIE ȘI VIAȚA DE FAMILIE

Rostul căsătoriei este acela de a aduce bucurie. Înțelegem de aici faptul că viața celor cununăți este menită a fi una a fericirii depline, a curăției neîntinate, a unei negrăite bogății. Căsătoria nu este nimic altceva decât rânduiala cea dumnezeiască dăruită omului spre a putea dobândi desăvârșirea.

Gândirea cea dumnezeiască le-a întemeiat pe toate, astfel încât căsnicia să aducă fericire, iar viața soțului și a soției să fie mai plină, mai bogată, și niciunul dintre ei să nu piardă nimic, ci amândoi să câștige. Dacă însă căsătoria nu se schimbă în fericire, iar plinătatea vieții nu sporește pentru soți, vina nu este a legăturii căsătoriei, ci a acelora care s-au unit prin această legătură, necunoscând rostul ei și nepregătiți fiind pentru acest jug mântuitor.

Căsnicia este o rânduială de Dumnezeu întemeiată. Ea a făcut dintru început parte din gândirea cea dumnezeiască, atunci când Domnul l-a zidit pe om. Căsătoria este cea mai strânsă și mai sfântă legătură de pe pământ.

După săvârșirea legământului căsătoriei, primele și cele mai însemnate îndatoriri ale soțului sunt cele către soția lui, iar ale soției, sunt cele către soț. *Amândoi sunt datori să trăiască unul pentru altul și să-și dea viața unul pentru celălalt.* Mai înainte de a se cununa, fiecare dintre ei era nedesăvârșit. Iar căsnicia este împreunarea a două jumătăți într-un întreg. Două vieți intră într-o legătură atât de strânsă, încât nici măcar nu mai sunt două, ci una singură. *Fiecare dintre ei poartă, până la sfârșitul vieții, o răspundere sfântă pentru fericirea și pentru binele mai înalt al celuilalt.*

Ziua nunții trebuie să ne-o amintim întotdeauna, iar ea să aibă un loc deosebit între celelalte date importante din viața noastră. Ziua nunții este cea a cărei strălucire ne va lumina toate celelalte zile, până la sfârșitul vieții. Bucuria pe care o trăim atunci când intrăm în sfântul legământ al cununiei nu este una năvalnică, ci adâncă și liniștită. În slujba acestei Sfinte Tai-ne, înaintea altarului, atunci când mâinile mirilor se unesc și se rostește sfântul jurământ, se închină Îngerii înșiși, cântând cereștile lor cântări și ocrotindu-i apoi cu aripile lor pe fericirii soți, în clipa când aceștia pășesc pentru prima oară împreună pe drumul vieții.

Din vina celor care se căsătoresc — fie a unuia, fie a amândurora —, viața în căsnicie poate ajunge, însă, una nefericită. Puțința de a dobândi fericirea prin nuntă este negrăit de mare, dar nu trebuie să uităm nicio clipă și de faptul că orice căsnicie se poate nărui. Numai viețuind în chip drept și înțelept în căsătorie, putem dobândi și ne putem bucura de o legătură desăvârșită între soți.

Cea dintâi lecție pe care soții trebuie să o învețe și să o împlinească este răbdarea. La începutul vieții de familie, se vădesc atât virtuțile morale și de caracter, cât și neajunsurile, obiceiurile, gusturile și însușirile mai puțin plăcute ale firii soțului, despre care celălalt nici măcar nu bănuia. Ne pare, uneori, că este cu neputință să ne răbdăm unul pe altul, că neînțelegerile dintre noi nu vor avea sfârșit și că nu mai este nădejde, însă răbdarea și dragostea le biruie pe toate, iar cele două vieți ajung să se întrepătrundă, făcându-se una — o viață mai

înalță, mai puternică, mai plină, mai bogată, care va să curgă în pace și în liniște.

— În familie, datoria de căpătâi este *dragostea lipsită de interes, jertfelnică. Fiecare este dator să uite de sine și să-și închine viața celui-lalt*. Fiecare este dator să se învinovățească pe sine, iar nu pe celălalt, atunci când ceva nu merge bine. Să înduri și să rabzi — iată ce este de neapărată trebuință. Nerăbdarea, dimpotrivă, poate nărui totul. Un singur cuvânt aspru poate împiedica sau încetini luni la rând întrepătrunderea celor două suflete. De amândouă părțile trebuie să se afle dorința de a zidi o căsnicie fericită și de a birui toate opreliștile care pot împiedica împlinirea acestui țel. Până și cea mai puternică dragoste are nevoie să fie hrănită în fiecare zi. Dintre toate greșelile de neiertat, necuviința și jignirea sunt cele mai mari — mai cu seamă în propria casă, în legătura cu cei pe care îi iubim.

— O altă taină a fericirii în viața de familie este să știi să dăruiești atenție celui de lângă tine. Soțul și soția sunt datori în toată vremea să-și dăruiască unul altuia o atenție plină de gingășie și de dragoste. Fericirea vieții este un șirag de clipe luminoase, de bucurii mărunte, pe care le uităm îndată — sărutări, zâmbete, priviri pline de blândețe, complimente izvorâte din inimă și nenumărate gânduri bune și simțăminte sincere. Și dragostea are nevoie de pâinea ei cea de toate zilele.

— Un alt fapt de mare însemnătate al vieții de familie este unitatea năzuințelor — soții trebuie să cunoască fiecare îndeletnicirile celui-lalt și să le dăruiască prețuirea și înțelegerea cuve-

nită. Niciuna dintre grijile soției nu trebuie să pară mărunță, nici măcar în ochii unui soț cu cele mai înalte preocupări și cu cel mai ales cuget. Așijderea, orice soție înțeleaptă și credincioasă este datoare să se îngrijească cu dăruire de năzuințele și îndeletnicirile soțului ei. O astfel de femeie își va dori întotdeauna să cunoască fiecare nouă lucrare, rânduială, strădanie și îngrijorare ale bărbatului ei. Va dori să știe în care dintre întreprinderile sale soțul a izbândit și în care a pierdut, și cum se desfășoară în fiecare zi lucrarea lui. *Fie ca amândouă aceste inimi, unite prin Taina Cununiei, să împărtășească și bucuria, și suferința! Fie ca ele să împartă pe din două povara tuturor grijilor! Fie ca în toate cele ale vieții, cei doi soți să lucreze ca un singur om! Se cuvine ca soții să meargă împreună la biserică, să se roage împreună, să aducă împreună, înaintea lui Dumnezeu, povara grijilor privind copiii și pe toți cei dragi. Soții să vorbească între ei despre ispitele cu care se luptă, despre îndoielile care-i frământă, despre dorințele tainice pe care le nutresc în inimă și să se ajute unul pe altul, împărtășind trăirea celui-lalt și îmbărbătându-l. Astfel vor și ajunge la măsura de a trăi o singură viață, iar nu două. Fiecare dintre soți, în orice lucrare sau năzuință a sa, trebuie să se gândească neapărat la celălalt. Între soț și soție nu trebuie să existe niciun fel de tăinuire. Prietenii fiecăruia să fie prietenii amândurora, ai familiei. Astfel, două vieți la început separate ajung să se întrepătrundă și să devină una, iar soții își împărtășesc fiecare gând, fiecare dorință, fiecare trăire — și bucuria, și neazul, și plăcerea și durerile.*

— Să vă temeți de începutul oricărei neînțelegeri, chiar și a celei mai mărunte, să nu-i dați curs, și să vă temeți, mai cu seamă, de înstrăinare. Uneori, în loc să ne înfrânăm, la mânie sau la supărare, rostim un cuvânt neînțelept, aruncăm o vorbă fără băgare de

seamă și, iată, între două inimi care până în acea clipă alcătuiau un întreg, apare o ruptură. Aceasta se lărgeste și se adâncește, apoi, tot mai tare, până când cele două inimi se despart pentru totdeauna. Ați apucat să roștiți ceva necugetat, în grabă? Cereți-vă de îndată iertare. S-a ivit între voi vreo neînțelegere? Nu are însemnătate a cui este vina! De căpătâi este să nu îngăduiți neînțelegerii să se sălășluiască între voi, nici măcar un singur ceas.

Feriți-vă cu orice chip de certuri. Nu vă duceți seara, la culcare, dacă în inimă mai sunt încă simțăminte de mânie. În viața de familie, nu trebuie să fie loc pentru mândrie. Niciodată să nu vă hrăniți propria mândrie, căutând cu acrivie să dovedeți cine anume a greșit și este dator să-și ceară iertare. Cei care iubesc cu adevărat nu se învoiesc niciodată să săvârșească asemenea fapte, ci sunt în orice clipă gata să renunțe la neînțelegere și să ia vina asupra lor.

Dacă Dumnezeu nu binecuvântează unirea dintre soți, dacă nu sfințește El căsătoria, toate felicitările și urările de bine venite din partea rudelor și a prietenilor sunt doar vorbe goale, neputincioase. Dacă nu binecuvântează El în fiecare zi viața de familie, nici cea mai sinceră și mai tandră iubire nu va izbuti să potolească setea inimii. Fără binecuvântarea cerească, toată frumusețea, bucuria și tot ce avem mai scump în viața de familie se poate spulbera în orice clipă.

La zidirea căminului familial trebuie să ia parte fiecare membru, iar plinătatea fericirii familiei nu poate fi dobândită decât atunci când fiecare își împlinește cu sinceritate îndatoririle.

—
Un singur cuvânt le însumează și le acoperă pe toate — dragostea. În el se cuprinde un volum întreg de cugetări despre viață și datorie, iar atunci când ne aplecăm asupra lui pentru a-i adânci înțelesurile cu deosebită luare-aminte și stăruință, fiecare dintre ele ni se va înfățișa limpede și deslușit.

—
Atunci când frumusețea chipului începe să pălească, atunci când strălucirea din priviri se stinge, iar odată cu înaintarea în vârstă apar ridurile sau urmele bolii, ale durerilor, necazurilor și grijilor îndurate de-a lungul vieții, dragostea soțului celui credincios trebuie să rămână la fel de adâncă și de adevărată ca și mai înainte.

Nu există măsuri pământești cu care să putem cuprinde adâncul iubirii lui Hristos către Biserica Lui, și cu toate că niciun muritor nu poate iubi cu o asemenea adâncime, fiecare soț este totuși dator să împlinească această dragoste în măsura în care noi, oamenii, o putem împlini aici, pe pământ, urmând pildei Sale. În lumina dragostei celei dumnezeiești, nicio jertfă săvârșită de dragul persoanei iubite nu poate părea prea mare.

—
Este ceva sfânt — care aproape că trezește în inimă un simțământ de evlavie — în faptul că femeia, căsătorindu-se, își adună toate puterile sufletești, toate idealurile și năzuințele, îndreptându-le asupra celui pe care îl ia de bărbat. Ea părăsește casa copilăriei, își părăsește mama și tatăl, și rupe, într-un anumit sens, deosebit de adânc, toate legăturile cu viața de dinainte de căsătorie. Părăsește lucrurile și îndeletnicirile care îi pricinuiau bucurie și cu care fusese deprinsă până atunci. Privește la chipul celui care a cerut-o de soție și, cu inima cuprinsă

Vizita în România a familiei imperiale ruse, 1914

de cutremur, dar și cu încredere și adâncă liniște sufletească, își încredințează viața în mâinile acestuia. Iar soțul simte cu mare bucurie încrederea acordată de mireasa lui. *Iată fericirea merită să dăinuie întreaga viață în inima omului, inimă care este în stare să trăiască și o bucurie negrăită, dar și o suferință fără margini.*

Soția îi dăruiește totul soțului ei, în deplinul înțeles al cuvântului. Pentru orice bărbat, acesta este un moment deosebit de înalt — clipa în care el primește răspunderea pentru viața acestui suflet tânăr, fragil, gingaș, care i s-a încredințat întru totul. Soțul primește, așadar, în grijă, sufletul soției, spre a-l prețui, ocroti și păzi până în ultima clipă, când moartea vine fie pentru a-i smulge din mâini comoara, fie pentru a-l lua pe el însuși.

— În dragoste, este de neapărată trebuință o delicatețe cu totul deosebită. Putem fi sinceri și credincioși, și totuși, din vorbirea și din faptele noastre poate lipsi acea gingășie care cucește și robește inima celui iubit. Iată un sfat: nu arătați celui drag o stare sufletească negativă, nu exprimați simțăminte jignitoare, nu vorbiți la mânie, nu vă purtați urât. Pe nicio altă femeie din lume nu o vor mâhni mai tare cuvintele tăioase sau necugetate desprinse de pe buzele unui bărbat, decât pe soția acestuia. De nimic să nu se teamă mai tare un bărbat, decât de a-și mâhni soția. Dragostea nu ne îngăduie sub niciun chip, nu ne dă niciodată dreptul de a ne purta urât cu cel iubit. Cu cât este mai strânsă legătura dintre două suflete, cu atât inima se tulbură și se vatamă mai adânc din pricina oricărei priviri, a oricărui ton, gest sau cuvânt rostit la supărare, sau pur și simplu fără băgare de seamă.

— Fiecare soție trebuie să simtă că atunci când se află la ananghie sau când trece prin clipe de cumpănă, poate găsi întotdeauna, în dragostea soțului ei, un liman al liniștii și al mângâierii, unde se află la adăpost de orice primejdie. Se cuvine ca ea să cunoască faptul că el o va înțelege, că o va îngriji mereu cu o deosebită delicatețe, că va face tot ceea ce îi stă în putință pentru a o ocroti. Soția nu trebuie să se îndoiască niciodată de faptul că bărbatul ei îi împărtășește simțămintele. Nu trebuie să se teamă cu niciun chip că va fi întâmpinată cu răceală sau reproș atunci când va alerga la soțul ei, căutând mângâiere și ocrotire.

— De-ți vei cinsti soțul, și tu vei fi înălțată în cinste și slavă, iar dacă nu-l vei cinsti, și tu te vei coborî, cunoscând căderea și umilința.

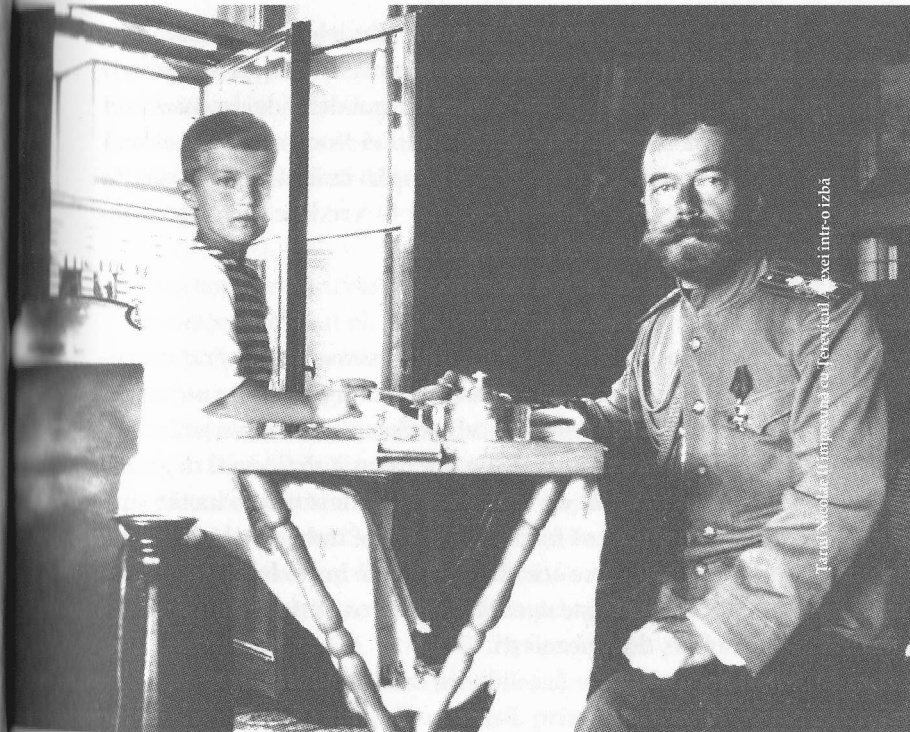
— Soțul trebuie să se sfătuiască întotdeauna cu soția, în toate privințele, și să aibă încredere în ea. Poate că ea nu gândește întotdeauna la fel ca el, dar se poate întâmpla ca soția să ofere un sfat deosebit de valoros, întrucât intuiția femeiască lucrează adesea mult mai iute decât rațiunea bărbătească. Chiar dacă soția nu izbuteste de fiecare dată să-și ajute soțul, dragostea pe care ea i-o poartă o îndeamnă neconștient să se îngrijească într-o măsură deosebit de adâncă de lucrurile care îl frământă pe el. Negreșit, femeia se bucură întotdeauna atunci când soțul îi cere sfatul, iar prin aceasta, cei doi se unesc încă și mai mult.

Dacă ziua a fost încununată cu izbândă, soția va împărtăși cu soțul ei bucuria; dacă, dimpotrivă, bărbatul nu a izbândit întru cele pe care și le-a dorit, soția îl va sprijini întot-

de-auna, ca o soție credincioasă, îmbărbătându-l și ajutându-l să biruie necazurile.

—
Măinile bărbatului, însuflețite de dragoste, trebuie să le poată săvârși pe toate. Fiecare soț iubitor trebuie să aibă o inimă deosebit de mare. Într-o familie adevărată, mulți suferinzi trebuie să poată afla alinare. Soțul unei femei creștine trebuie să fie unit cu ea întru dragostea pentru Hristos. Iar aceasta din pricină că, din dragoste pentru soția lui, bărbatul capătă puterea de a trece prin toate încercările pe care le întâmpină în viața întru credință. Împărtășind viața soției — o viață trăită întru credințioșie și rugăciune —, bărbatul rămâne unit cu Cerul. Uniți fiind pe pământ prin dragostea pe care amândoi I-o poartă lui Hristos — dragostea dintre ei devenind parte din dragostea lor pentru Dumnezeu —, *cei doi soți vor fi veșnic întru o unire cu Cerul*. De ce să nu se încumete, așadar, inimile noastre, încă de pe acum, la această strădanie care va dura ani îndelungați, pentru dobândirea unității, a împlinirii vieților, a întrepătrunderii sufletelor, până ce vor ajunge să alcătuiască o singură ființă, năzuind neîncetat la starea cea desăvârșită pe care o vom putea atinge pe deplin abia dincolo de mormânt? De ce să nu începem de îndată să ne ostenim pentru dobândirea acestei Veșnice Împărății?

—
Nu doar fericirea soțului atârână de soție, ci și creșterea și spori-
rarea lui sufletească, dezvoltarea întregului său caracter. *O so-*
ție bună este o binecuvântare cerească, este cel mai scump dar
de care se poate bucura un bărbat, este îngerul lui și izvor ne-
secat de bunătați: pentru el, glasul ei este cea mai dulce muzi-
că; zâmbetul ei — cerul senin al fiecărei zile; sărutul ei — pa-

Tatăl lui Nicolae îl împrevetă cu televizorul, pe lângă un izba